

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.21.024

Inventaris van het archief van het geslacht Bik en aanverwante Geslachten, 1789-1946

Versie: 16-09-2021

J.A.A. Bervoets

Nationaal Archief, Den Haag 1977

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Het geslacht Bik.....	7
1. Adrianus Johannes Bik.....	8
2. Jannus Theodorus Bik	9
3. Pieter Albert Bik	9
4. François Butin Bik en Pieter Vreede Bik.....	10
5. Frederik Arnold Bik en Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik.....	11
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	11
1. De papieren van Pieter Albert Bik als opperhoofd van de factorij van Deshima.....	11
2. De overige papieren.....	12
Staat van de herkomst van de zich in deze inventaris bevindende stukken, afkomstig van leden van het geslacht Bik.....	12
De verwerving van het archief.....	13
Verwant materiaal.....	14
Beschikbaarheid van kopieën.....	14
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	15
A. STUKKEN, AFKOMSTIG VAN HET GESLACHT BIK.....	15
I. Jan Bik (1757-1827) en Jeannette Butin (1764-1821).....	15
a. Jan Bik.....	15
b. Jeannette Butin.....	15
II. Adrianus Johannes Bik (1790-1872).....	15
a. Persoonlijk leven.....	15
b. Openbaar leven.....	16
III. Jannus Theodorus Bik (1796-1875).....	17
IV. Pieter Albert Bik (1798-1855).....	17
a. Algemeen.....	17
b. Stukken betreffende de factorij in Deshima (1842-1846).....	18
1. De factorij in het algemeen.....	18
2. Politieke en diplomatieke aangelegenheden.....	18
3. Handelsaangelegenheden.....	19
4. Wetenschappelijke onderzoeken.....	20
5. Huishoudelijke aangelegenheden.....	21
V. François Butin Bik (1804-1843).....	22
VI. Pieter Vreede Bik (1806-1883).....	22
VII. Frederik Arnold Bik (1826-1873).....	22
VIII. Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik (1855-1951) en Adriana Henriëtte Enger (1866-1959).....	22
a. Adrianus Johannes Amanuel Arnold Bik.....	23
1 Algemeen.....	23
2 Persoonlijk leven.....	23
3 Openbaar leven.....	24
4 Genealogische werkzaamheden.....	25
b. Adriana Henriëtte Enger.....	26
IX. Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik (1899-1945) en Geertruida Louisa Stemfoort (1905-1968).....	26
a. Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik.....	26

---

b. Geertruida Louisa Stemfoort.....	26
B. STUKKEN, AFKOMSTIG VAN AANVERWANTE GESLACHTEN.....	27
C. VERZAMELDE STUKKEN.....	28
D. SUPPLEMENTEN.....	29
I. Papieren, afkomstig van Adrianus Johannes Bik (1790-1872).....	29
V. SUPPLEMENT 2002.....	30

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Collectie 302 Bik

Archiefbloknummer:

C22032

Omvang:

169 inventarisnummer(s)1,50 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Bik
Bik, Adrianus Johannes Bik
Bik, Jannus Theodorus Bik
Bik, Pieter Albert Bik
Bik, François Butin Bik
Bik, Pieter Vreede Bik
Bik, Frederik Arnold Bik
Bik, Adrianus Johannes Emanuel Arnold

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van het geslacht Bik bevat een reeks archiefbescheiden afkomst van verscheidene generaties halverwege de 18de -tot en met begin 20ste eeuw. Het archiefmateriaal bestaat o.a. uit correspondentie, stukken m.b.t. overlijden -huwelijk- en geboorten, genealogie, illustraties en tekeningen, krantenknipsels, dossiers, en veel persoonlijke evenals zakelijke archiefstukken m.b.t. huishouden en handelaangelegenheden.

Zeer interessante stukken zijn kwesties aangaande het verblijf en de bedrijvigheden van verschillende leden in het Verre Oosten, bijvoorbeeld de audiënties aan de Sogun van Japan en vestiging te Deshima.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Collectie 302 Bik, nummer toegang 2.21.024, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Bik, 2.21.024, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

HET GESLACHT BIK

STAMBOOM

Jan Bik (1757-1827)

x

Jeannette Butin (1764-1821)

Adrianus Johannes Bik (1790-1872)	Jannus Theodorus Bik (1796-1875)	Pieter Albert Bik (1798-1855)	François Butin Bik (1804-1843)	Pieter Vreede Bik (1806-1883)	Bruno Bik (1808-1868)
--------------------------------------	-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------	--------------------------

x

Anna Maria Arnold

(1809-1894)

Frederik Arnold Bik (1826-1873)

x

2) Maria Elisabeth de Nijs

(1805-1838)

Theodore Eugène de Nijs Bik (1827-1895)

x

Anna Josepha Francis (1836-1892)

Adrianus Johannes Emanuel

Arnold Bik (1855-1931)

1935)

x

Adriana Henriëttte Enger

(1866-1939)

Heinrich Philipp Hubert

Odenkirchen (1862-1935)

Theodor Johann Odenkirchen (1889-1946)

x

Johanna Alida van Gheel Gildemeester (1898-1975)

Catharina Elisabeth Odenkirchen (geboren 1930)

x

Douwe Siuverd Jan Bartstra (geboren 1933)

x

Caroline de Perez (1839-1877)

x

Jeannette Elisabeth de Nijs Bik

(1863-1926)

Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik

(1899-1945)

x

Geertruida Louisa Stemfoort (1905-1968)

Geertruida Louisa Arnold

Adrianus Johannes Emanuel

Arnold Bik (geboren 1928)

Arnold Bik (geboren 1935)

Nadat vanaf de zeventiende eeuw generaties lang de familie Bik in Broek op Langendijk woonachtig was geweest ¹, vestigde Adrianus Bik (1730-1816) zich als "koopman in granen" in Kralingen ². Zijn zoon Jan Bik (1757-1827) zette deze handel in Schoonhoven, later in Haastrecht voort, waar hij zich bij de patriotten aansloot. De Pruisische inval na het incident van Goejanvervellesluis van 1787 dreef hem op de vlucht. Zijn echtgenote Anna van der Lecq ³, met wie hij sedert 23 september 1778 gehuwd was, moest hij met zijn zaken in de steek laten: zij bezweek in 1789 tengevolge van mishandelingen van de Pruisische manschappen ⁴.

Als réfugé hertrouwde hij op 18 mei 1789 met Jeannette Butin met wie hij in 1793 naar Nederland terugkeerde om eerst na 1795 een betrekking toegewezen te krijgen in Amsterdam als "factor van de vismarkt". In 1816 werd hij benoemd tot lid van de Algemene Rekenkamer in Batavia: hij vertrok op 31 december van dat jaar met zijn gezin naar de Oost, alwaar hij de stamvader werd van een belangrijk Indisch ambtenarengeslacht, dat vele vertakkingen kent. Dit gezin heeft de volgende stamhouders:

1. Adrianus Johannes Bik (1790-1872), op 28 augustus 1825 gehuwd met Anna Maria Arnold (1809-1894). Van hem stamt af het geslacht Arnold Bik.
2. Pieter Albert Bik (1798-1855), op 28 november 1819 gehuwd met Johanna Maria Carolina van Berckel (1799-1820), op 16 mei 1822 hertrouwd met Maria Elisabeth de Nijs (1805-1838), en in Nederland weer hertrouwd met Aletta Christina Maria van Lier (1814-1858). Van hem stammen af de takken Van Berckel Bik, Mulock van der Vlies Bik, De Nijs Bik (met als zijtak De Perez Bik).
3. François Butin Bik (1804-1843), op 8 oktober 1826 gehuwd met Rosalie Sophia de Nijs (1807-1858). Van hem stamt af de tak Butin Bik.
4. Pieter Vreede Bik (1806-1883), op 11 mei 1831 gehuwd met Wilhelmina Petronella Frederika Kulenkamp Lemmers (1813-1871). Van hem stamt af de tak Vreede Bik.
5. Bruno Bik (1808-1868), op 1 december 1838 gehuwd met Charlotte Johanna Marguerite van Doornik (1820-1857).

Daarnaast laat Jannus Theodorus Bik (1796-1875), op 5 mei 1848 gehuwd met Wilhelmina Reynira Martens (1802-1862), een natuurlijk kind na uit een verbintenis met de Javaanse Naima: Willem Frederik Theodorus Butyn Bik.

Voorzover voor het archief van belang, wordt in de volgende paragrafen nader op enkele personen ingegaan.

1. ADRIANUS JOHANNES BIK

5

Adrianus Johannes Bik werd op 13 januari 1790 in Duinkerken geboren. Hij vertrok met het schip de Evertsen naar Oost Indië, om daar als tekenaar professor J.G.C. Reinwardt te vergezellen tijdens diens expeditie naar de oostelijke eilanden van Nederlands Indië. Hij werd in 1816 in Batavia officieel als tekenaar aangesteld, evenals zijn broer Jannus Theodorus, die tot "tweede tekenaar"

1 Voor een uitgebreide beschrijving van het voorgeslacht van Jan Bik, zie A.J.E. Arnold Bik, "Aantekeningen betreffende de familie Bik", inventarisnummer 123.

2 Het geslacht Bik staat beschreven in het jaarboek Nederlands Patriciaat, 1976, pag. 9-71.

3 Veel gegevens over Anna van der Lecq bevinden zich in de collectie L.S.A.M. von Römer, in een band, getiteld "Bik-van der Lecq" (Algemeen Rijksarchief, Tweede Afdeling).

4 Aantekeningen hierover bevinden zich in een door Jan Bik opgemaakte stamlijst, inventarisnummer 145. Zij zijn verwerkt in A.J.E. Arnold Bik, "Aantekeningen .... op het Levensbericht van G.P.R. (dr. G.P. Rouffaer) betreffende Adrianus Johannes Bik", inventarisnummer 128.

5 Biografische gegevens betreffende A.J. Bik bevinden zich in A.J.E. Arnold Bik, "Aantekeningen ...." (zie noot 4); G.P. Rouffaer, Bik, Encyclopaedie voor Nederlands Indië, Den Haag, 1917, deel I, pag. 302 vlgg; L.S.A.M. von Römer, levensbericht in het Nieuwe Nederlandsch Biografisch Woordenboek, deel VIII (Leiden 1930) pag. 108-109.

werd benoemd. Beiden maakten in 1821 de expeditie van Reinwardt naar de Molukken mee ⁶. Zelf leidde hij een expeditie naar de Kei- en Aroe-eilanden tussen de Molukken en Nieuw-Guinea in 1824 ⁷.

Bij besluit van de commissaris-generaal over Nederlands Indië van 28 augustus 1828, nummer 2, werd Bik benoemd tot Baljuw van Batavia en assistent-resident over de Ommelanden van Batavia. Hij werd bij gouvernementsbesluit van 30 maart 1832, nr.11, benoemd tot lid van de Raad van Justitie in Batavia en ommegeand rechter. Hij werd betrokken bij de onderdrukking van de chinezenopstand te Tjilangkap in Krawang, waarbij het huis van zijn latere zwager, de resident Guillaume de Serrière, die zou trouwen met Maria Margaretha Bik (1802-1863) geplunderd werd. Na in 1839 uit openbare functies te zijn teruggetreden, en zich aan de suikerteelt te hebben gewijd, keerde hij in 1847 naar Nederland terug, waar hij tekeningen, die hij in Nederlands Indië heeft vervaardigd, uitwerkte tot platenalbums. Van zijn hand verschenen de "Javasche Oudeheden en Belangrijke en Trotsche Bouvallen van Tempels", uitgegeven in 1856. In 1851 kocht hij met zijn zwager J.W. Arnold het landgoed "De Breesaap" onder Velsen en Wijk aan Zee, dat in 1865 zou worden doorsneden door het Noordzeekanaal en waar de grondslag zou worden gelegd voor de plaats IJmuiden ⁸. Ook nam hij in 1865 deel aan een poging tot oprichting van een petroleummaatschappij in Nederlands Indië ⁹.

Op 3 oktober 1872 overleed Bik in Brussel.

2. JANNUS THEODORUS BIK

¹⁰

Jannus Theodorus Bik werd op 14 juni 1796 in Amsterdam geboren en vertrok, wellicht op voorspraak van zijn broer Adrianus Johannes daartoe aangezocht, in 1816 naar Nederlands Indië, om daar als tweede tekenaar voor professor J.G.C. Reinwardt te dienen. Hij werkte nauw samen met zijn broer tijdens de expedities van Reinwardt, doch ging zijn eigen weg na diens vertrek in 1822. In 1823 nam hij deel aan een expeditie door het westelijke gedeelte van de residentie Bantam. Wellicht onder invloed van de bittere ervaring, opgedaan door de dood van zijn vriend J.C. van Hasselt tengevolge van deze expeditie ¹¹, aanvaardde hij in 1826 een rustige betrekking van vendumeester in Batavia. In 1836 werd hij gepensioneerd en zette hij zijn leven voort als planter en eigenaar van de landgoederen Tanah Abang (Djakarta), Tjileboet (benoorden Buitenzorg) en Tjisaroea (bij Megamendoeng, Buitenzorg). Op 3 juli 1875 overleed hij in Batavia.

3. PIETER ALBERT BIK

¹²

- 6 Een verslag van deze reis is uitgegeven door W.H. de Vriese, Reisbeschrijving van prof. J.G.C. Reinwardt, 1858. Ook J.Th. Bik publiceerde aantekeningen in het Tijdschrift van het Bataviaasch Genootschap XVI (1867), pag. 260-276.
- 7 "Dagverhaal eener reis, gedaan in het jaar 1824 .... door A.J. Bik", uitgegeven door A.J.E. Arnold Bik, Leiden, 1928. Zie inventarisnummers 129 en 130.
- 8 Het archief van de maatschappij "De Breesaap", die ter exploitatie van de gronden werd opgericht, nadat het Noordzeekanaal was voltooid, werd door mevrouw J.W. Arnold-Udink ten Cate overgedragen aan de N.V. Hoogovens in IJmuiden. In 1976 werd het overgedragen aan het gemeente-archief in Velsen.
- 9 Zie hierover inventarisnummers 27 en 126.
- 10 Zie hierover de levensberichten van G.P. Rouffaer en L.S.A.M. von Römer (noten 4 en 5).
- 11 J.Th. Bik, Verslag van een expeditie door het westelijk gedeelte van de residentie Bantam in 1823, 1867. Zie inventarisnummer 31.
- 12 Een levensbeschrijving van Pieter Albert Bik bevindt zich in "De Tijdspiegel" 1895, pag. 121 vlgg.

Pieter Albert Bik werd op 18 juli 1798 in Amsterdam geboren als zoon van Jan Bik en Jeannette Butin. Hij begon op 15 november 1815 een loopbaan in Nederlands Indië als ambtenaar in Bandjermasin, waar hij sedert 1 januari 1817 scriba was. Op 1 juni 1818 werd hij overgeplaatst naar de Westkust van Borneo, maar op 1 juli 1819 was hij weer in Batavia, waar hij eerste commies bij de hoofddirectie van financiën werd. Vanaf 1 augustus 1822 was hij daar postmeester.

In 1836 ging hij met verlof naar Nederland, waar hij drie jaar verbleef. Na enige tijd op wachtgeld te hebben gestaan werd hij op 1 maart 1839 lid van de Weeskamer van Batavia. Op 1 juni 1841 werd hij door de gouverneur-generaal van Nederlands Indië tot opperhoofd van de Nederlandse Handel in Japan benoemd en kreeg hij de leiding over de Nederlandse kolonie Deshima. Hij trad op 1 november 1842 in functie.

Biks bewind¹³ viel in een tijd, waarin van Europese zijde een diplomatiek offensief plaats vond om Japan open te stellen voor buitenlandse handel. In dit kader moet men de zending van het Fregatschip plaatsen, dat in 1844 door koning Willem II met geschenken naar de shogun van Edo werd gezonden. Bik, die in het voorjaar van hetzelfde jaar de hofreis naar de keizerlijke hoofdstad had gemaakt, bemiddelde tussen de petitionerende Nederlandse delegatie en de Japanse overheidsambtenaren en wist, al bleven persoonlijke conflicten niet uit, ernstige wrijvingen tussen beide instanties te voorkomen¹⁴. De shogun reageerde beleefd, maar negatief op het verzoek van koning Willem II, maar Bik had vele vriendschappelijke relaties met Japanners weten aan te knopen.

Op 1 november 1845 legde hij zijn functie als opperhoofd neer. Kort daarop verliet hij Japan, waarna hij in 1846 voor twee jaar op verlof naar Nederland ging. Hij ontving een wachtgeld, totdat hem op eigen verzoek op 6 februari 1851 eervol ontslag werd verleend uit 's lands dienst. Op 10 april 1855 overleed hij in Breda.

4. FRANÇOIS BUTIN BIK EN PIETER VREEDE BIK

¹⁵

François Butin Bik werd geboren in Amsterdam op 5 mei 1804. Nadat hij met zijn ouders naar Nederlands Indië was overgekomen, begon hij zijn loopbaan in 1816 als klerk ter secretarie in Batavia, waar hij woonachtig bleef en uiteindelijk in 1836 het secretariaat van de Raad van Nederlands Indië waarnam. Op 10 mei 1839 werd hij resident van Batavia, maar een verdere loopbaan werd door zijn dood op 12 juli 1843 afgebroken.

Zijn broer Pieter Vreede Bik, geboren in Amsterdam op 10 juni 1806, begon zijn loopbaan als klerk op 23 oktober 1818. Na op verschillende kantoren gediend te hebben werd hij in 1836 vendumeester van Batavia, en in 1836 assistent-resident in Soerakarta. Op 16 december 1848 werd hij gouverneur van Celebes en onderhorigheden, op 4 april 1853 resident van Soerabaia. Hij behield deze functie tot zijn pensionering in 1860, waarop hij naar Nederland vertrok. Daar werd hij op 12 april 1860 tot staatsraad in buitengewone dienst benoemd en in hetzelfde jaar tot adjudant van koning Willem III. Op 27 april 1883 overleed hij in Den Haag.

¹³ Zie voor nadere gegevens over de factorij en over in deze inventaris gebruikte termen: M.P.H. Roessingh, Het archief van de Nederlandse factorij in Japan, 1609-1860. Den Haag, 1964.

¹⁴ Bij het ter perse gaan van deze inventaris is een artikel van A. Korthals Altes in voorbereiding over de wedervaardigheden van O.A. Uhlenbeck als gezagvoerder van het fregat "Palembang" en zijn meningsverschillen het Bik. Dit artikel zal verschijnen in Spieghel Historiae.

¹⁵ Biografieën van beide personen bevinden zich in het Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek. Zie noot 5.

5. FREDERIK ARNOLD BIK EN ADRIANUS JOHANNES EMANUEL ARNOLD BIK

Frederik Arnold Bik werd op 29 oktober 1826 in Batavia geboren als enige zoon van Adrianus Johannes Bik en Anna Maria Arnold. Hij was controleur bij het binnenlands bestuur op Java en bezat verscheidene suikerplantages. Op 12 april 1854 huwde hij Anna Josepha Francis (1836-1892). Weldra vertrok hij echter naar Nederland, waar hij met zijn neven Jan Butin (1839-1866) en Eduard Hugo (1837-1915) deelnam aan een firma Butin Bik & Co. in Amsterdam. Hij overleed op 5 januari 1873 in Den Haag. Zijn oudste zoon Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik¹⁶, die op 12 juni 1855 op het landgoed Sindanglaoet (Cheribon, Midden-Java) werd geboren, werd reeds op zesjarige leeftijd naar Nederland gezonden, waar hij door zijn grootvader Adrianus Johannes Bik werd opgevoed. In 1879 promoveerde hij in de rechten op een dissertatie over voogdijrecht in Nederland en Nederlands Indië, waarin hij op bescheiden wijze de aandacht vestigde op conflicten binnen het internationaal privaatrecht. Aanvankelijk advocaat, werd hij weldra betrokken in twee naamloze vennootschappen van zijn familie: De Maatschappij tot exploitatie van rijstlanden op Java "Michiels Arnold" en de Maatschap IJmuiden, waarover hij tot 1887 de leiding waarnam. De maatschap werd in 1909 aan de staat overgedragen, maar nog lang nadien diende Bik de regering van advies over de opzet van de gemeente.

Als secretaris en voorzitter van de Vereeniging van Fabrieks- en Handwerksnijverheid werd hij nauw betrokken bij de organisatie van internationale tentoonstellingen: van belang is hierbij de Wereldtentoonstelling van Antwerpen van 1894, waar hij voorzitter was van de koloniale afdeling. In 1901 werd hij voor de liberale partij gekozen tot lid van de gemeenteraad van Den Haag, waarin hij tot 1915 zitting had. Ook was hij voorzitter van de plaatselijke Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer.

In 1923 organiseerde hij de tentoonstelling in het Prinsenhof in Delft bij gelegenheid van het 25-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina. Het succes van deze tentoonstelling leidde tot de oprichting van het Oranje-Nassau-museum, waarbij hij nauw betrokken was.

Bik was op 12 maart 1891 gehuwd met Adriana Henriëtte Enger (1866-1939), maar overleed op 3 maart 1931 kinderloos. Hij had echter de opvoeding van Adrianus Johannes Emanuel, de vierde zoon van zijn broer Robert Arnold Bik (1862-1932) op zich genomen, die op 20 februari 1899 in Buitenzorg was geboren. Deze volgde een loopbaan bij de Marine en werd commandant van de Oude Alexander-kazerne in Den Haag, waar hij op 2 december 1945 overleed.

Hij was op 10 november 1927 gehuwd met Geertruida Louisa Stemfoort (1905-1968).

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

1. DE PAPIEREN VAN PIETER ALBERT BIK ALS OPPERHOOFD VAN DE FACTORIJ VAN DESHIMA.

Merkwaardigerwijs geraakten de papieren van Pieter Albert Bik niet in handen van zijn eigen nakomelingen, maar in die van Frederik Arnold Bik (1826-1873), wellicht omdat zijn zoon Robert (1862-1932) gehuwd was met Pieter Alberts kleindochter Jeannette Elisabeth de Nijs Bik (1863-1926). Vast staat, dat zij grotendeels overgingen naar diens dochter Catharina Elisabeth Arnold Bik (1865-1935), die in Nederland gehuwd was met Heinrich Philipp Hubert Odenkirchen (1862-1935). Diens zoon Theodoor Johann Odenkirchen (1889-1946) keerde terug naar Nederlands Indië en maakte een diepgaande studie van de collectie. Hij slaagde er zelfs in de papieren te behouden, toen hij met zijn gezin tijdens de oorlogsjaren in Indonesië door de Japanse bezetter werd geïnterneerd.

16 Levensbeschrijvingen van A.J.E. Arnold Bik bevinden zich in inventarisnummers 104 en 133.

In 1976 werden deze papieren in bruikleen gegeven door mevrouw Catharina Elisabeth Bartstra-Odenkirchen in Berkhout (nabij Hoorn)¹⁷.

2. DE OVERIGE PAPIEREN.

Blijkens een "stamlijst" maakte Jan Bik (1757-1827) reeds genealogische aantekeningen, die door zijn nakomelingen werden voorgezet¹⁸. Van het belang voor het behoud van de gehele verzameling was echter vooral de genealogische arbeid van Adrianus Emanuel Arnold Bik, die met zijn onderzoekingen nauw samenwerkte met de genealoog L.S.A.M. von Römer¹⁹. Hij maakte tal van gepubliceerde en ongepubliceerde studies over zijn voorouders, vooral over zijn grootvader Adrianus Johannes Bik. Zijn persoonlijke papieren deponeerde hij echter slechts gedeeltelijk in het familie-archief. Enige kaarten van de Breesaap werden aan het Rijksarchief in Noord-Holland geschonken²⁰, terwijl het gemeente-archief van Den Haag werd verblijd met documentatie, verzameld tijdens zijn gemeenteraadslidmaatschap²¹.

In 1968 besloot mevrouw Geertruida Louisa Bik-Stemfoort (1905-1968) enige stukken uit het familie-archief aan musea en archieven in bruikleen te geven. Dit besluit werd door haar dochter, Geertruida Louisa Bik (geboren 1928), na haar dood uitgevoerd: Zeven portefeuilles met aquarellen en enkele tekeningen van Adrianus Johannes Bik gingen naar het Prentenkabinet van het Rijksmuseum²², terwijl enkele persoonlijke papieren van Pieter Albert Bik aan het Algemeen Rijksarchief werden overgedragen en bij de Eerste Afdeling werden gedeponeed²³.

Na de bruikleen van mevrouw Catharina Elisabeth Bartstra-Odenkirchen in 1976 volgde de rest van het familiearchief dat door Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik (geboren 1935) in januari 1977 eveneens in bruikleen werd gegeven²⁴, met uitzondering van enkele duplicaten, foto's en documentatiemateriaal betreffende IJmuiden, die in 1976 in het gemeente-archief van Velzen werden gedeponeed²⁵. Het uit drie bruiklenen bestaande familie-archief Bik werd geïventariseerd door drs. J.A.A. Bervoets, chartermeester van de Tweede Afdeling van het Algemeen Rijksarchief.

De rechtstitel is (nog) onbekend

STAAT VAN DE HERKOMST VAN DE ZICH IN DEZE INVENTARIS BEVINDENDE STUKKEN, AFKOMSTIG VAN LEDEN VAN HET GESLACHT BIK.

1. Door mevrouw G.L. Bik-Stemfoort in 1968 aan het Algemeen Rijksarchief in bruikleen nagelaten: Inventarisnummers 33, 35 (de niet-getranscribeerde stukken), 46, 47, 82.

17 Correspondentie van de Tweede Afdeling, 1976, D 518, 829, 1342. Voor een nadere specificatie van de nummers, zie bijlage.

18 Zie inventarisnummer 145.

19 Zie hierover inventarisnummer 120. Resultaten bevinden zich in de collectie L.S.A.M. von Römer, zie hierover noot 3.

20 Een bedankbrief bevindt zich in inventarisnummer 112.

21 Bevestiging van ontvangst werd gedaan door de gemeentearchivaris op 29 september 1926 (inventarisnummer 110). Blijkens mededelingen van het gemeente-archief betrof het enkele diploma's en vooral documentatiemateriaal.

22 Reeds tijdens zijn leven had A.J. Bik zijn voor wetenschappelijk gebruik bestemde tekeningen geschonken aan 's Rijks Ethnografisch Museum en 's Rijks Herbarium in Leiden. Deze tekeningen berusten thans in het Volkenkundig Museum en het Natuurhistorisch Museum aldaar. Twee albums met tekeningen en aquarellen van A.J. en J.Th. Bik werden door laatstgenoemde nagelaten aan zijn neef J.F. Bik, die ze op zijn beurt in 1898 aan het Rijksprentenkabinet schonk.

23 Correspondentie van de Tweede Afdeling, 1968 D 243. Het betreft de inventarisnummers 33, 35, 46, 47 en 82.

24 Correspondentie van de Tweede Afdeling, 1976 D 1742 en 1977 D 9.10.

25 Correspondentie van de Tweede Afdeling, 1977 D 8.42 en 8.44.

---

2. Door mevrouw C.E. Bartstra-Odenkirchen in 1976 in bruikleen afgestaan uit de nalatenschap van Th. J. Odenkirchen:

Inventarisnummers 34, 35 (de getranscribeerde gedeelten), 36-45, 48-80.

Alle stukken zijn afkomstig van Pieter Albert Bik.

3. Door de heer A.J.E. Arnold Bik in Huisduinen in 1977 in bruikleen afgestaan:

Inventarisnummers 1-21, 81, 83-151.

De onder 1 en 3 vermelde stukken maakten deel uit van één familie-archief.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Het archiefblok bevat archiefstukken onder verschillende rechtstitels verworven.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

A. STUKKEN, AFKOMSTIG VAN HET GESLACHT BIK.

I. JAN BIK (1757-1827) EN JEANNETTE BUTIN (1764-1821).

Voor Jan Bik, zoon van Adrianus Bik (1730-1816) en Niniva van Harten (1739-1800), zie Inleiding, pag.1.

A. JAN BIK

- 1 Huwelijksaankondiging van Jan Bik en Jeannette Butin. April 1789 1 stuk
- 2 Paspoort, uitgereikt door het Corps Burgercavallerie van de Bataafsche Gewapende Burgerwacht in Amsterdam, 20 maart 1801. Afschrift. Z.j 1 stuk
- 3 Genealogieën van het geslacht Bik en het geslacht Butin, opgemaakt door Jan Bik 1811 2 stukken
- 4 Ingekomen brieven van zijn zoon Adrianus Johannes Bik. Mei, juni 1821 2 stukken
- 5 Portret, getekend op zijn doodsbed. 1827 1 stuk

B. JEANNETTE BUTIN

- 6 Verklaringen betreffende haar lidmaatschap van de Nederduits Hervormde Kerk in Cadzand. 10 februari 1793 2 stukken
- 7 Circulaire, opgesteld naar aanleiding van het overlijden van haar vader Jannes Butin in de Verenigde Staten van Noord-Amerika. 6 september 1813 1 stuk

II. ADRIANUS JOHANNES BIK (1790-1872).

Voor Adrianus Johannes, de oudste zoon van Jan Bik en Jeannette Butin, zie Inleiding, pag. 2.

A. PERSOONLIJK LEVEN.

- 8 Uittreksel uit het doopregister van de protestants gereformeerde gemeente in Duinkerken, van 22 februari 1790, opgemaakt door de predikant van Schermerhorn. 26 februari 1802 1 stuk
- 9 Ingekomen brieven van zijn zoon Frederik Arnold Bik, zijn vader Jan Bik en zijn moeder Jeannette Butin. 1816-1859 1 omslag
- 10 Akte, houdende zijn plaatsvervangng als conscript van het Légion d'Honneur.

	14 april 1812	1 stuk
11	Aantekeningen van ds. Wildschut inzake zijn lidmaatschap van de Evangelisch-Luthersche Gemeente in Amsterdam. 24 augustus 1812	1 stuk
12	Huwelijksakte van Adrianus Johannes Bik en Anna Maria Arnold, opgemaakt door de Evangelisch-Luthersche Gemeente in Batavia. 28 augustus 1825	1 stuk
13	Paspoort, uitgereikt aan Bik op diens terugreis van Nederlands Indië naar Nederland. 28 december 1846	1 stuk
14	Schetsboek, houdende tekeningen, gemaakt tijdens de terugreis. 1847	1 deel
15	Testament, afgelegd voor Isaac Jan van der Hel., notaris in Maarsseveen. 21 februari 1871. Authentiek afschrift. Z.j. (ca. 1874)	1 stuk
16	Getuigschrift van verandering van woonplaats voor vestiging in Brussel, opgemaakt door het bevolkingsregister van Amsterdam. 18 september 1871	1 stuk
17	Overlijdensakte, opgemaakt door het gemeentebestuur van Brussel. 3 oktober 1872	1 stuk
B. OPENBAAR LEVEN.		
18	Schetsboek, houdende tekeningen, gemaakt in de Molukken. Z.j (ca. 1821)	1 deel
19	Dossier, houdende potloodtekeningen en aantekeningen, gemaakt tijdens een expeditie naar de Aroe- Kei-eilanden. 1824 en z.j	1 omslag
20	Akte, houdende zijn benoeming tot baljuw in Batavia, met ingekomen tekst van een toast. 1828	2 stukken
21	Akte, houdende zijn benoeming tot lid van de Raad van Justitie in Batavia. 30 maart 1832	1 stuk
22	Schetsboek, houdende tekeningen, gemaakt in de Preanger Regentschappen. Z.j. (ca. 1832-1837)	1 deel
23-25	Ingekomen stukken bij Bik als functionaris in Nederlands Indië. Z.j. (ca. 1800-1846)	3 stukken
23	Anonieme aantekeningen over de vervaardiging van pottenbakkersglazuur. Z.J	
24	Anoniem uittreksel van het journaal van het Engelse schip "Brittannia", verongelukt op 3 januari 1825 op de Bril. Z.j	
25	Nota van Van Delden over goudvondsten in de Noordwesten	

Noordoostkust van Celebes (residentie Menado). Z.j

- 26** Ingekomen brief van de adjudant van prins Hendrik, gericht aan de koninklijke steendrukkerij, houdende bericht van de aanvaarding van de opdracht aan prins Hendrik van het plaatwerk Javaansche Oudheden naar tekeningen van Bik.
8 januari 1852 1 stuk
- 27** Ingekomen prospectus van de Maatschappij tot ontginning van petroleumbronnen in Nederlands Indië.
1 maart 1866 1 stuk

III. JANNUS THEODORUS BIK (1796-1875)

Voor Jannus Theodorus, de tweede zoon van Jan Bik en Jeannette Butin, zie Inleiding, pag.3.

- 28A** Tekeningen gemaakt door J.Th. Bik van diverse plaatsen in West-Java en Bima (Sumbawa)
1819-1867 1 omslag
- De berg Agoeng bij Leles (1819)
  - Gezicht op de post Toegoe en de weg naar de Poendjak pas (1848)
  - Gezicht op de grote weg naar Buitenzorg boven de post Tjibinong bij de 30ste paal (1848)
  - Opgang naar de Poendjak voorbij de post Toegoe
  - Tjiseroea, landgoed en koffietuinen (1867)
  - Huisje te Tjisambang
  - Landschap bij Tjilangsoe (1852), 2x
  - Padischuren en gewone huizen te Bima (1859)
  - Landschap bij Garoet
  - Landschap bij Tjiliboet (1850)
  - Koffiedrogerij Toegoe (1859)
  - Huis en landgoed Tjiseroea (1867)

- 28B** 4 losse tekeningen van plaatsen op Java, gemaakt door J.Th Bik.
1819, z.j 1 omslag
Niet raadpleegbaar

- 29** Ingekomen brieven van zijn broer Pieter Albert Bik, opperhoofd van de Nederlandse handel in Japan in Deshima, tijdens het bezoek van het fregat "Palembang" aldaar.
November 1844 2 stukken

- 30** Lithografieën van portretten van Jannus Theodorus Bik en Wilhelmina Maria Reynira Martens door J.P. Berghaus in Leiden.
1859-1860 3 stukken

- 31** Overdruk van een verslag van een expeditie door het westelijk gedeelte van de residentie Bantam in 1823.
1867 1 katern

IV. PIETER ALBERT BIK (1798-1855)

Voor Pieter Albert, derde zoon van Jan Bik en Jeannette Butin, zie Inleiding pag.3.

A. ALGEMEEN

- 32** Ingekomen brieven van zijn familieleden Adrianus Johannes Bik, 1814, 1844; Jan Bik, 1818-1825; Jannus Theodorus Bik, 1821-1844; Jeannette Butin, z.j.; Elisa Duyvené, 19 november 1818; G.H. Smith, 1817.
1814-1844 1 omslag

- 33** Stukken betreffende zijn ambtelijke loopbaan.
1816-1841 1 band
- 34** Ingekomen brieven van A. van den Berghen, 20 februari 1847; D.H. Levyssohn, 1846; M. van Overmeer Fisher, 15 februari 1844 en z.j.; C.F. Pahud, 23 juli 1844; P.Ph.F. von Siebold, 22 juni 1848; N. Tatnasky en J. Jusutsero, juni 1848.
1844-1848 1 omslag
- 35** Stukken betreffende regelingen met betrekking tot zijn verloftractement en zijn pensionering.
1846-1851 1 omslag
Gedeelten van dit nummer zijn van transcripties voorzien door Th.J. Odenkirchen.

B. STUKKEN BETREFFENDE DE FACTORIJ IN DESHIMA (1842-1846).

1. DE FACTORIJ IN HET ALGEMEEN.

- 36** Kladaantekeningen van Bik, bestemd voor verwerking in het dagregister van het opperhoofd van de factorij.
Juli-december 1842 1 omslag
- 37-38** Dagregisters van het opperhoofd van de factorij.
1842-1845 2 omslagen
Met transcripties van Th.J. Odenkirchen. Z.j. (20ste eeuw).
37 Juli 1842-7 Juni 1844
38 8 juni 1844-29 november 1845
- 39-42** Stukken betreffende de hofreis van Bik naar de shogun in Edo.
1843-1844
- 39** Stukken betreffende voorbereidselen voor de tocht en tijdens de tocht te treffen voorzieningen. 1843-1844, 1 omslag
- 40** "Aantekeningen, gemaakt tijdens de hofreis naar Edo, 26 februari-15 juli 1844", 1 omslag
Met transcriptie door Th.J. Odenkirchen. Z.j. (20ste eeuw).
- 41** Schets van de audiëntieruimte van de shogun in Edo.
Potloodtekening. 1844, 1 stuk
- 42** Klad-memorandum, houdende instructies aan de tolk Kisuzo voor diens hofreis naar de shogun in Edo. Z.j, 1 stuk
- 43** Aantekeningen van Bik over diverse onderwerpen ten behoeve van rapporten aan het Nederlands gouvernement.
Z.j 3 stukken

2. POLITIEKE EN DIPLOMATIEKE AANGELEGENHEDEN.

De hier behandelde onderwerpen zijn meestal geregistreerd in het geheim archief van de Nederlandse factorij in Japan.

- 44** Ingekomen translaat van een verzoekschrift van de priesters van de tempel Gosinzi aan de dwarskijkers en opper- en onderrapporteurs in de factorij over de noodzaak van onderhoudswerkzaamheden aan de Nederlandse begraafplaatsen aldaar.
13 juni 1843 (16 gogatsu) 1 stuk
- 45-49** Stukken betreffende de zending van het fregat "Palembang" ter aanbidding van geschenken aan de shogun namens Willem II.

- 1844-1845
- 45** Ingekomen instructies, met afschriften van de correspondentie van het nederlandse gouvernement in Batavia over het door het opperhoofd te voeren beleid bij de aankomst van het fregat "Palembang", met bijlagen. Juli 1844-juni 1845, 1 band
- 46** Geheim dagregister van het opperhoofd van de factorij, bijgehouden ingevolge van de instructie van 12 juli 1844. Juli-november 1844, 1 band
Vergelijk het archief van de Nederlandse factorij in Japan, inventarisnummer 1708.
- 47** Ingekomen translaten van mededelingen en bevelen van Japanse overheidsfunctionarissen. 1844-1845, 1 band
- 48** Briefwisseling van Bik over voorvallen tijdens de zending van het fregat "Palembang", met dossiers inzake enkele incidenten. 1844-1848, 1 omslag
1. Met transcripties van Th.J. Odenkirchen. Z.j. 20ste eeuw).
2. De opschriften van enkele dossieromslagen en de namen van correspondenten zijn opgenomen in de index.
3. Zie ook inventarisnummer 29.
- 49** Translaat van het antwoord van de shogun in Edo aan koning Willem II. (4) juli 1845 (rogatsu, het tweede jaar kokwami), 1 stuk
Met transcriptie door Th.J. Odenkirchen. Voor het origineel zie het archief van de Nederlandse factorij in Japan, inventarisnummer 1715.

- 50** Stukken betreffende de landing van het Engelse oorlogskorvet "Samarang" voor de factorij van Deshima.
1845 1 omslag
Met transcripties van Th.J. Odenkirchen. Z.j. (20ste eeuw).
- 51** Ingekomen translaten van officiële mededelingen van het hof van Edo, houdende benoemingen, ontslagen en ontbiedingen van Japanse overheidsambtenaren.
1845 1 omslag
- 52** Minuut van een missive aan de gouverneur-generaal van Nederlands Indië ter begeleiding van een relaas van de eerste tolk over schepen voor de "Likio-eilanden" (Riu-Kiu-eilanden).
29 december 1845 1 stuk
Met transcriptie van Th.J. Odenkirchen. Z.j. (20ste eeuw).

3. HANDELSAANGELEGENHEDEN.

- 53** "Beknopt overzicht der japansche handel-aangelegenheden", rapport, vermoedelijk door Bik, aan het Nederlandse gouvernement in Batavia.
8 maart 1841 1 katern
- 54** Akte, houdende de in bewaringneming van 7542 tael, 8 maas en 3 condrijn van E.Bieker door Bik, zijnde een overschot na verrekening met Japanse kambangcommissarissen,
11 augustus 1843 (Gekwitteerd op dezelfde datum) 1 stuk
- 55** Jaarrekening, opgemaakt ten behoeve van het Nederlandse gouvernement over de houding van gouvernement s- en kambanghandel.
1843-1845 1 deel
- 56** Stukken betreffende de verdeling van giften, afgestaan door het Nederlandse gouvernement aan Japanse overheidsambtenaren, agenten en bedienden, met retroacta, houdende verdelingsstaten van giften suiker,

- 1818-1821. 1843-1845 1 omslag
- 57** Minuut-rekest van Bik aan de gouverneur van Nagasaki, om verhoging van de Japanse koperleverantie.
20 april 1844 (3 sangatsu) 1 stuk
Met transcriptie van Th.J. Odenkirchen. Z.j. (20ste eeuw).
- 58** Ingekomen translaat van een mededeling van de commissarissen der geldkamer, houdende toestemming tot levering van een partij kamfer aan het Nederlandse gouvernement en aan China.
21 september 1844 (20 hatsigatsu) 1 stuk
- 59** Staat van ingebrachte, verdeelde en verzonden kabaaien stof en watten over de jaren 1835-1845.
1845 1 stuk
- 60** Brief van G.D. Visser en H. Grivel aan de tolk Keyimon, houdende een vordering en dreiging van een aangifte.
24 februari 1845 1 stuk
In dorso aantekening van Bik, dat het een smokkeltransactie betreft.
- 61** Ingekomen translaat van een bevel van de gouverneur van Nagasaki, houdende het verbod aan Nederlanders om elders dan in de factorij van Deshima inkopen te doen.
4 oktober 1845 (4 kugatsu) 1 stuk
- 62** Opgaven van goederen der Chinese aparte handel in het jaar 1845.
Z.j 3 bandjes
- 63** "Lijst van goederen door Bik aangebracht in Japan", met ingekomen brief van H.Gerats over de verkoop van deze goederen.
1845 en z.j 1 lias en 1 stuk
Het jaartal op de lijst is door invreting van de inkt in het papier onleesbaar geworden.
- 64** Correspondentie met de Algemene Rekenkamer in Batavia over de verrekening en budgettering van de gouvernementsgelden van de factorij.
1845-1846 1 omslag
- 65** Ingekomen kwitanties van Japanse dienaren en overheidsagenten.
1845-1846 1 omslag
- 66** Staten, houdende opgave van Japanse produkten, met vermelding van de prijzen en commentaar over hun handelswaarde, met aantekeningen van Bik.
Z.j 1 omslag
- 67** Reglement op het beleid van de Japanse handel, 5 mei 1818. Ingekomen afschrift met aantekeningen van Bik.
Z.j 1 katern
- 4. WETENSCHAPPELIJKE ONDERZOEKINGEN.**
- 68** Stukken betreffende werkzaamheden van J.I. Textor als wetenschappelijk onderzoeker ten behoeve van J.C. Blume, P.Ph.F. von Siebold, het Zoölogisch Genootschap Natura Artis Magistra en de gouverneur van Nagasaki.
1842-1846 1 omslag

Met transcripties door Th.J. Odenkirchen. Z.j. (zoste eeuw).

- 69** Ingekomen "instructie voor het doen van meteorologische waarnemingen op het eiland Dezima", met correspondentie.
1844-1845 1 omslag
- 70** Ingekomen factuur voor goederen, bestemd voor een natuurkundige verzameling, in het Japans, met vertalingen in het Nederlands door een tolk.
Z.j 1 lias
- 5. HUISHOUDELIJKE AANGELEGENHEDEN.**
- 71** "Miscellanea", aantekeningen van Bik, houdende wetenswaardigheden over de administratie en de boekhouding van de factorij van Deshima.
1842 1 deeltje
- 72** Afschrift van een circulaire, houdende een uitnodiging voor een diner aan door de Japanse overheid toegewezen dienaren en agenten.
10 juli 1843 (13 rokugatsu) 1 stuk
- 73** Gedicht van Bik, gericht aan de vorst van Satsuma naar aanleiding van een bezoek aan een sparreboom op Deshima.
December 1844 1 stuk
De vorst van Satsuma hield een album amicorum bij, waarin zich gedichten van Nederlandse functionarissen op Deshima bevinden.
- 74** Ingekomen akten, houdende aanbieding van geschenken aan het opperhoofd, door Japanse dienaren en overheidsagenten.
1844-1845 en z.j 1 omslag
- 75** Prijscourant van levensmiddelen en verdere benodigheden voor de factorij, die door de compradores worden verstrekt. 29 mei 1805 (1 gogatsu). Gewaarmerkt afschrift door Bik.
1845 1 katern
- 76** Naamlijsten van ter beschikking gestelde Japanse agenten, met aantekenboekje van Bik, houdende namen van Japanse personen en aantekeningen over Japanse woorden.
Z.j 1 omslag
- 77** Plattegrond van het hoofdgebouw van de factorij.
Z.j 1 stuk
Gefacsimileerd in *Grote Atlas van de Oost-Indische Compagnie* deel VII p. 275
- 78** Ingekomen facturen voor kantoorbenodigheden.
Z.j 2 liassen en 1 stuk
- 79** Rekeningen en kwitanties, opgemaakt bij de overdracht van de factorij, met correspondentie en retroacta,
1838, 1845, 1846 1 omslag
De namen van correspondenten zijn opgenomen in de index.
- 80** Briefwisseling van Bik, gewezen opperhoofd van de factorij, met J. Pahud, directeur der producten en civiele magazijnen in Batavia, naar aanleiding van verzoeken om inlichtingen over aan de factorij te verstrekken benodigheden.

Januari-juni 1846 1 omslag

V. FRANÇOIS BUTIN BIK (1804-1843)

Voor François Butin de vierde zoon van Jan Bik en Jeannette Butin, zie Inleiding, pag. 4.

81 Ingekomen brieven van zijn broer Pieter Albert Bik, opperhoofd van de Nederlandse Handel in Japan in Deshima.
1841-1844 1 omslag

82 Akte, houdende de eerste-steenlegging van de citadel van Weltevreden door prins Willem Frederik Hendrik (de latere koning Willem III), ten overstaan van de gouverneur-generaal van Nederlands Indië, met getuigenlijst.
31 augustus 1837 1 stuk
Op de getuigenlijst bevindt zich de handtekening van François Butin Bik, waarnemend secretaris van de Raad van Nederlands Indië.

VI. PIETER VREEDE BIK (1806-1883)

Voor Pieter Vreede, de vijfde zoon van Jan Bik en Jeannette Butin, zie Inleiding, pag.4.

83 "Lodewijk van Nassau of de overwinning bij Heiligerlee", Vaderlands toneelspel door Pieter Vreede Bik. Gedrukt
1834 1 deel

VII. FREDERIK ARNOLD BIK (1826-1873)

Voor Frederik Arnold, zoon van Adrianus Johannes Bik en Anna Maria Arnold zie Inleiding, pag.5.

84 Geboorte-akte, opgemaakt door de kerkeraad van de Protestantse Gemeente in Batavia, met legalisatie.
1828-1873 1 stuk

85 Ingekomen brieven van zijn vader Adrianus Johannes Bik en zijn zoon Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik.
1845-1867 1 pak

86 Akten betreffende het huwelijk van Frederik Arnold Bik en Anna Josepha Francis.
1854 3 stukken

87 Ingekomen brieven van C.H. Colenbrander en C. van Leuven.
29 februari 1861 2 stukken

88 Notulen van de algemene- en bestuursvergaderingen van het Bataviaasch Genootschap voor Kunsten en Wetenschappen. Gedrukt.
September 1862-december 1863 1 band
In deze notulen is sprake van stenen met inscriptie op de weg van Batoe Toelis, die eigendom zijn van Frederik Arnold Bik.

89 Overlijdensakte, opgemaakt door de Burgerlijke Stand der gemeente Delft.
9 oktober 1873 1 stuk

VIII. ADRIANUS JOHANNES EMANUEL ARNOLD BIK (1855-1951) EN ADRIANA HENRIËTTE ENGER (1866-1959)

Voor Adrianus Johannes Emanuel, de oudste zoon van Frederik Arnold Bik en Anna Josepha Francis, zie inleiding, pag.5.

A. ADRIANUS JOHANNES AMANUEL ARNOLD BIK.**1 ALGEMEEN**

- 90-91** Albums, houdende krantenknipsels en ingekomen stukken.
1900-1933 2 delen
- 90** 1900-1915; 1925-1931
De stukken uit de jaren 1900-1915 zijn niet in chronologische volgorde ingeplakt.
Achteraan bevinden zich stukken betreffende zijn begrafenis.
- 91** 1910-1927

- 92-93** Brievenboeken.
1907-1919
- 92** 1907-1910
- 93** 1915-1919

2 PERSOONLIJK LEVEN

- 94** Diploma van het gymnasium van Amsterdam, met overgangstestimonia.
1869-1873 4 stukken
- 95-98** Stukken betreffende zijn studententijd.
1874-1879 (1892)
- 95** Testimonia, met doctorsbul en promotieprent. 1874-1879, 1 omslag
- 96** Album, houdende foto's van gecostumeerden voor de maskerade van het Utrechts Studentencorps, met feestwijzer. 1876, 1 deel
- 97** Album, houdende fotografische portretten van Utrechtse studenten.
Z.j, 1 deel
- 98** Dissertatie over "het conflict tusschen de Nederlandsche en Nederlandsch Indische wetgeving inzake de voogdij en toeziende voogdij", met documentatie: Weekblad van het recht, houdende een artikel van T.M.C. Asser over deze materie. 1879, 1892, 1 deel en 1 stuk
- 99** Ingekomen brieven van zijn raadsman M.G. van Hengelaar over familie-aangelegenheden van Bik.
1877-1883 1 omslag
- 100** Stukken betreffende de vervulling van zijn militieplicht.
1881 1 omslag
- 101** Stukken betreffende hem toegekende decoraties.
1895-1912 1 omslag
- 102** Stukken betreffende de herdenking van zijn vijftig-jarige promotie.
Juni 1929 1 omslag
- 103** Ontwerp van een siervignet.
Z.j 1 stuk
- 104** Krant artikelen naar aanleiding van zijn overlijden en begrafenis. Met foto van zijn opgebaarde doodskist.
Maart 1931 1 omslag

3 OPENBAAR LEVEN

- 105** Akte, houdende zijn beëdiging als advocaat bij de Hoge Raad, met nadere bevestigingen.
1879-1882 1 stuk
- 106** Overdrukken van rechtsgeleerde en historische artikelen van zijn hand.
1879-1893 1 omslag
De onderwerpen van deze artikelen zijn in de index verwerkt.
- 107** Stukken betreffende de uitoefening van zijn advocatenpraktijk.
1880-1909 1 omslag
- 108** Ingekomen catalogus van de Nederlandsche Koloniale Afdeling op de wereldtentoonstelling in Antwerpen.
1894 1 deel
Bik was voorzitter van de afdeling Koloniën van de Nederlandse commissie van de wereldtentoonstelling.
- 109** Teksten van redevoeringen, gehouden als voorzitter van de Vereeniging tot bevordering van de Fabrieks- en Handswerksnijverheid in Nederland, afdeling Den Haag. Gedrukt.
1895-1902. 1 omslag
- 110** Stukken betreffende zijn lidmaatschap van de gemeenteraad van Den Haag.
1901-1902 1 omslag
- 111** Ingekomen brief van de predikant van de hollandse gemeente van Roubaix, houdende dankbetuiging voor bewezen diensten.
28 oktober 1902 1 stuk
Bik was voorzitter van een Nederlandse delegatie van een internationale tentoonstelling aldaar. Zie hierover ook inventarisnummer g1. de eerste bladzijden.
- 112** Stukken betreffende door Bik gedane schenkingen aan musea en archiefinstellingen.
1912-1919 1 omslag
- 113** Ingekomen brieven bij Bik, voorzitter van de Vereeniging voor Vreemdelingenverkeer, afdeling Den Haag, met publikaties van Bik over Den Haag.
1914-1925 1 omslag
- 114** Koninklijk Besluit van 9 februari 1916, nr. 75 houdende zijn benoeming tot voorzitter van de plaatselijke commissie voor ongevallenverzekering in Den Haag. Afschrift.
1916 1 stuk
- 115** Akten betreffende zijn benoeming tot lid van commissies voor internationale tentoonstellingen in Kopenhagen en Parijs.
1922, 1924 2 stukken
- 116** Verslag van het Detachement Van Heutsz Deputatie van het N.I.L. over de begrafenis van admiraal J.B. van Heutsz. Gedrukt.
1928 1 deel
Op pagina 25 wordt een toespraak vermeld van Bik als president van de Vereeniging "Oranje-Nassau-Museum".

- 117** Ingekomen brief van burgemeester en wethouders van Den Haag naar aanleiding van de overneming van het beheer van het herstellingsoord "De Buitenschool" door de gemeente.
11 april 1930 1 stuk
Bik was voorzitter van het schoolbestuur.

4 GENEALOGISCHE WERKZAAMHEDEN

- 118-123** Stukken betreffende het gehele geslacht Bik.
1898-1930
- 118** Ingekomen Nederlands Indische dagbladen, houdende gegevens over het geslacht Bik. 1898, 1930, 2 stukken
- 119** Ingekomen brieven en aankondigingen betreffende evenementen met betrekking tot familieleden, met documentatie. 1919-1926, 1 omslag
- 120** Correspondentie met de genealoog L.S.A.M. von Römer. 1928-1929, 1 omslag
- 121** Ingekomen afschriften van stukken in het Algemeen Rijksarchief. 1929, 1 omslag
- 122** Ingekomen afschriften van stukken, met aantekeningen door B.J. van Eck. 1930, 1 omslag
- 123** "Aantekeningen betreffende de familie Bik", door Bik. 1930, 1 omslag
- 124** Stukken betreffende Jan Bik.
1928 en z.j. 1 omslag
- 125** Stukken betreffende Jeannette Butin en haar voorgeslacht.
1930 en z.j. 1 omslag
- 126-130** Stukken betreffende Adrianus Johannes Bik.
1898-1928
- 126** Dossier inzake een artikel betreffende "een poging tot oprichting eener maatschappij tot ontginning van petroleumbronnen in Nederlandsch Indië". 1898-1909, 1 omslag
Het betreft de publikatie van inventarisnummer 27.
- 127** Correspondentie over de verspreiding en publikatie van afbeeldingen van de door A.J. Bik ontdekte bloem "Bikkia Grandiflora Reinwardt". 1913-1926, 1 omslag
- 128** Stukken betreffende de samenstelling van biografieën van Bik. 1916-1928, 1 omslag
- 129** Concept van een uitgave van Biks reisverslag door de Aroe- en Keieilanden, met correspondentie. 1927, 1 omslag
- 130** "Dagverhaal eener reis, gedaan in het jaar 1824 ... door A.J. Bik". Gedrukt, met illustraties naar tekeningen van Bik. 1928, 1 deel
Het betreft gedeeltelijk tekeningen uit inventarisnummer 19.
- 131** Fotolitho van een tekening door A.J. Bik.
Z.j. 1 stuk
- 132** Glasnegatief van het zegel van Bik.
Z.J. 1 stuk

B. ADRIANA HENRIËTTE ENGER.

- 133** Biografische aantekeningen betreffende haar echtgenoot Adrianus Johannes Emanuel Bik. Getypt.
Januari 1927 1 omslag
- 134** Fotografisch portret van Adriana Henriëtte Enger.
Z.J 1 stuk

IX. ADRIANUS JOHANNES EMANUEL ARNOLD BIK (1899-1945) EN GEERTRUIDA LOUISA STEMFOORT (1905-1968)

Adrianus Johannes Emanuel is een zoon van Robert Arnold Bik (1862-1932) en diens achternicht Jeannette Elisabeth de Nijs Bik (1863-1887). Hij werd door Adrianus Johannes Emanuel Arnold Bik (1855-1931) als pleegzoon aangenomen, en huwde op 10 november 1927 Geertruida Louisa Stemfoort.

A. ADRIANUS JOHANNES EMANUEL ARNOLD BIK

- 135** Ingekomen sinterklaasgedicht van N.N. en brief van Jan Reinier de Nijs Bik.
1906, 1921 2 stukken
- 136** Stukken betreffende zijn militaire loopbaan en zijn krijgsgevangenschap, met foto's.
1919-1942 1 omslag
- 137** Stukken betreffende zijn overlijden, zijn begrafenis en de verrekening van zijn nakomend gagement.
1945-1946 1 omslag

B. GEERTRUIDA LOUISA STEMFOORT

- 138** Ingekomen pamfletten naar aanleiding van de capitulatie van de Duitse bezetter, bestemd voor inwoners van de gemeente Epe.
April-mei 1945 1 omslag

B. STUKKEN, AFKOMSTIG VAN AANVERWANTE GESLACHTEN

- 139** Ingekomen brieven bij A.G. Smith van zijn oudoom Jan Bik en zijn neven Bik.
1826, 1828 2 stukken
Het geslacht Smith is verwant met het geslacht Bik door een huwelijk van Magdalena Jeannette Bik (1793-1822) en George Hendrik Smith (1793-18-19) op 20 maart 1816.
- 140** Ingekomen brief van J.C. Reynst in Batavia bij zijn zwager Emanuel Francis in Padang.
11 juni 1831 1 stuk
Het geslacht Francis is verwant met het geslacht Bik door een huwelijk van Frederik Arnold Bik (1826-1873) met Anna Josepha Francis (1836-1892) op 12 april 1854.
- 141** Ingekomen brief van Jannus Theodorus Bik bij mevrouw J. den Berger-Duyvené in Hasselt (Overijssel) betreffende de overmaking van gelden van haar echtgenoot in Bali.
20 november 1842 1 stuk
Het geslacht Duyvené is verwant met het geslacht Bik door een huwelijk van Maria Margaretha Bik (1802-1863) en Elisa Duyvené (1794-1827) op 11 oktober 1818.
- 142** Ingekomen stukken bij Jasper Andreas Adriaan Leemans van en betreffende leden van het geslacht Bik en aanverwante geslachten.
1868-1884 1 omslag
1. Jasper Andreas Adriaan Leemans (1819-1884) huwde op 11 juli 1846 Adriana Maria Bik (1828-1896) dochter van Pieter Albert Bik en Maria Carolina van Berckel.
2. De stukken mogen niet worden uitgeleend.
- 143** Uittreksels van correspondentie van het ministerie van Koloniën en officiële stukken uit het archief van het opperhoofd van de Nederlandse handel behelzende stukken, opgemaakt door Pieter Albert Bik, door Theodor Johann Odenkirchen, met fotografische reproducties van Japanse tekeningen van de Fujijama en de "Palembang". 1 omslag
Theodor Johann Odenkirchen (1889-1946) is een zoon van, Heinrich Philipp Hubert Odenkirchen (1862-1935) en Catharina Elisabeth Arnold Bik (1865-1935).

C. VERZAMELDE STUKKEN

- 144** Lijst van betrokkenen bij geweldplegingen in de jaren 1786-1788 in Zeeland, opgesteld door J.I. Corbelijn en J.P. Croes, commissarissen, aangesteld door de representanten van het volk van Zeeland. Gedrukt.
18 juni 1797 1 katern
- 145** Stamlijst van het geslacht Bik, opgesteld door Jan Bik, Pieter Albert Bik en Jasper Andreas Adriaan Leemans.
Z.j. (18e-19e eeuw) 1 deel
- 146-149** Gedrukte verslagen over Nederlands Indië. 4 delen
1827-1878
- 146** "Reize door den .... Zuidelijke Molukschen archipel en langs de ..... Zuidwestkust van Nieuw-Guinea", door J. Kolff jr. Gedrukt. 1827
- 147** "Beknopte beschrijving van de Nederlandsche Overzeesche Bezittingen" door M.D. Teenstra. Gedrukt. 1846
- 148** "Reizen en onderzoekingen in den Indische Archipel", door S. Muller: deel I, Nieuwe-Guinea en Borneo. 1857
- 149** "Brieven uit Insulinde", door dr. van Rijckevorssel, natuuronderzoeker. 1878
- 150** Recept van een geneesmiddel tegen de cholera.
Z.j 1 stuk
- 151** Houtskooltekeningen door N.N.
Z.j 1 stuk

D. SUPPLEMENTEN**I. PAPIEREN, AFKOMSTIG VAN ADRIANUS JOHANNES BIK (1790-1872).**

- 152** Stukken betreffende het onderhoud van een begraafplaats in Amsterdam door Adrianus Johannes Bik en van zijn graf.
1866-1936 1 omslag
- 153-158, 161** Portefeuille met opschrift "Diploma's" afkomstig van Adriaan John Emanuel Arnold Bik
- 153** Kaart van een bouwterrein gelegen ten noorden van het Noordzeekanaal in de gemeente Velsen van de Maatschappij "De Breesaap", 1908 november, 1 blad
1:10.000
Ontbreekt
- 154** Oorkonde verlening honorair lidmaatschap van het Genootschap Justitia et Amicitia te 's-Gravenhage voor A.J.E.A. Bik, 1883 februari 26, 1 blad
Ontbreekt
- 155** Oorkonde t.g.v. de 50e herdenkingsdag van de promotie van A.J.E.A. Bik aan de Universiteit Utrecht, 1929 juni 16, 1 blad
Ontbreekt
- 156** Diverse Nederlandse diploma's en oorkondes;, 1892-1913, 4 bladen
Herinneringsdiploma Nationale en Internationale tentoonstelling van Sport en Toerisme te Den Haag
1913, 1 blad
Oorkonde tentoontelling Ambachts-onderricht te Den Haag t.g.v. het 40-jarig bestaan van de Vereniging tot bevordering der Fabrieks- en Handwerkersnijverheid
1901, 1 blad
Internationale tentoonstelling van Moderne Kantoorinrichtingen en Administratie te Amsterdam
1911, 1 blad
Oorkonde Internationale Sport Visscherij en Paarden Tentoonstelling te Scheveningen
1892, 1 blad
Ontbreekt
- 157** Belgische diploma's en oorkonden;, 1907-1913, 3 bladen
Exposition Internationale de Chasse et de Pêche te Antwerpen
1907, 1 blad
Wereldtentoonstelling Gent
1913, 1 blad
Wereldtentoonstelling Brussel
1910, 1 blad
Ontbreekt
- 158** Oorkonde van de Exposition Internationale du Nord de la France te Roubaix, 1911, 1 blad
Ontbreekt
- 161** Luxe-editie Revue-Internationale t.g.v. de Exposition Internationale du Nord de La France op naam van A.J.E.A. Bik, 1911, 1 doos
Ontbreekt
De omslag is leeg

-
- 159** Stukken betreffende de uitgave van het "Dagregister gehouden op een reis van Ambon, Keffing, Goram de Aroe eilanden en Keij door wijlen A.J. Bik, bij besluit van 1 maart 1824 belast met een zending naar genoemde eilanden", 1928-1929 1 omslag
- 160** Foto van een geschilderd portret van A.J. Bik door E. Hardouin. 1842. Z.j 1 stuk
Ontbreekt
- 162** "Brieven van Frederik Jantje". Brieven ingekomen bij A.J. Bik en familie te Batavia, hoofdzakelijk van zijn zoon F.A. Bik, zijn voogd N. Stricker en van zijn broer J.B. Bik, 1839-1844 1 deel
- 163** Brieven ingekomen bij A.J. Bik van zijn zoon F.A. Bik, 1844-1846; een brief van "Tobias" aan mw. M. Bik, 1946, 1844-1846 1 omslag
- 164** Ingekomen brieven van zijn zoon Jan Butin Bik, 1843-1846 1 omslag
- 165** "Ouderlijke en broederlijke brieven aan F.Arnold Bik", brieven aan F.A. Bik van zijn ouders en zijn broer J.B. Bik, 1839-1846 1 band
- V. SUPPLEMENT 2002**
Schenking mevr. B.K. Jager geboren Bik
- 166** Brieven ingekomen bij A.J..E.A Bik te 's-Gravenhage, 1891-1896
- 167** Stukken betreffende de nalatenschap, boedelscheiding, uiterste wilsbeschikking etc. van A.J. Bik, overleden te Brussel 1 oktober 1872, met testament van zijn weduwe A.M. Arnold, 1878, en akte van procuratie van A.M.G. Meertens, notaris te Serang, voor A.J.E.A. Bik en H. Ligtenberg, met bijlage 1927 1872, 1878, 1927
- 168** Brieven ingekomen bij A.J.E.A. Bik van zijn broer Robert Bik, 1906-1908